Läroplan för den grundläggande konstundervisningen, allmän lärokurs

GRUNDLÄGGANDE KONSTUNDERVISNING I MUSIK,

INRIKTNING RYTM-, POP- OCH ROCKMUSIK

PEDERSÖRE MEDBORGARINSTITUT

Läroplanen godkänd av kulturnämnden 28/8 2012

Utbildningsanordnaren skall göra upp och godkänna en läroplan för undervisningen med beaktande av vad som föreskrivits i de allmänna läroplansgrunderna. Läroplanen skall precisera och komplettera de mål och centrala innehåll som anges i grunderna.

INNEHÅLL

1. **UPPGIFT, VÄRDEGRUND OCH ALLMÄNNA MÅL FÖR LÄROPLANEN FÖR DEN GRUNDLÄGGANDE KONST-UNDERVISNINGENS ALLMÄNNA LÄROKURS 2**
Den allmänna lärokursens uppgift (verksamhetsidé) 2
1.1 **Värdegrund och allmänna mål 2**

2 **UNDERVISNINGENS UTGÅNGSPUNKTER 3**
2.1 **Synen på lärandet 3**
2.2 **Arbetssätt 2**

3 **UNDERVISNINGENS UPPBYGGNAD OCH STUDIERNAS OMFATTNING 4**
3.1 Undervisningens uppbyggnad 4
3.2 **Studiernas omfattning 4**
3.3 **Målsättningar för de olika studiehelheterna 5**
3.3.1 Instrumentundervisning, enskilt eller i smågrupper 5
3.3.2 **Sång 5**
3.3.3 **Ensemblespelning (spelning i band) 5**
3.3.4 **Musikkännedom 6**
3.3.5 Musikteori 6
3.3.6 Musikteknologi, inspelningsteknik 6
3.3.7 **Fritt ackompanjemang, improvisation 6**
3.3.8 **Projekt 7**
3.3.9 **Tvärkonstnärlighet 7**

4 **INDIVIDUALISERING AV LÄROKURSEN OCH UNDERVISNINGEN 7**

5 ELEVANTAGNING 7

6 **BEDÖMNING 8**

7 **BETYG 8**

1. UPPGIFT, VÄRDEGRUND OCH ALLMÄNNA MÅL FÖR LÄROPLANEN FÖR DEN GRUNDLÄGGANDE KONSTUNDERVISNINGENS ALLMÄNNA LÄROKURS

1.1 Den allmänna lärokursens uppgift (verksamhetsidé)

Grundläggande konstundervisning är sådan målinriktad och från nivå till nivå fortskridande undervisning inom olika områden av konsten som i första hand riktar sig till barn och unga. Läroanstalterna kan även ordna förberedande undervisning för barn under skolåldern samt utbildning för vuxna. Även specialundervisning kan ordnas.

Syftet med den grundläggande konstundervisningens allmänna lärokurs är att lägga en grund för elevens känslomässiga, estetiska och etiska växande samt att skapa förutsättningar för ett livslångt konstintresse. Undervisningen har även till uppgift att utveckla och slå vakt om den nationella kulturen samt att främja elevens förmåga att värdesätta andra kulturer och fungera i ett mångkulturellt samhälle.

Konstundervisningens målsättning är att öppna nya möjligheter för eleverna att förstå vad konsten och kulturen innebär. Undervisningens uppgift är även att utveckla elevernas tankeförmåga och kreativitet inom olika livsområden.

Målet för den musikundervisning som Pedersöre medborgarinstitut erbjuder inom ramen för grundläggande konstundervisning, inriktning rytm-, pop- och rockmusik, allmänna lärokursen är att ge färdigheter för musikutövande på amatörnivå.

Den grundläggande konstundervisningen baserar sig på Lag om grundläggande konstundervisning 1998/633, Förordning om grundläggande konstundervisning 1998/813 samt Utbildningsstyrelsens föreskrift Grunderna för läroplanen för den grundläggande konstundervisningen, allmän lärokurs 2005.

1.2 Värdegrund och allmänna mål för grundläggande konstundervisning

Enligt den människosyn som ligger till grund för undervisningen är varje människa en unik individ, en aktiv aktör som i sitt eget liv samverkar med andra människor. Undervisningens viktigaste uppgift är att främja elevernas förmåga till kreativt tänkande och handlande. Konstfostrans mål är att främja elevernas mottaglighet för sinnes- och känslointryck, utveckla deras studie- och interaktionsfärdigheter samt att utveckla elevernas förmåga att förstå och tolka andra kulturella mönster.
Den grundläggande konstundervisningens mål är att stödja elevernas jagutveckling och främja deras förmåga att strukturera sin verklighet. Eleven bygger upp sin världsbild genom att utforska och med konstens medel uttrycka sina upplevelser och betydelsefulla livsinnehåll. Studiernas viktigaste syfte är att ge eleven tillfälle att skapa och njuta av konst, att vara intresserad av konst och att vilja, kunna och våga ge konsten en personlig tolkning. Vid undervisningen bör man beakta individuella skillnader och stödja varje elevs utveckling utifrån hans eller hennes individuella förutsättningar.
Målet är även att ge eleven handledning i att arbeta fokuserat, målmedvetet och långsiktigt och i att fungera konstruktivt, både individuellt och i grupp. Inom den allmänna lärokursen betonas även betydelsen av tvärkonstnärlighet. Målet är att utveckla samarbetet med andra läroanstalter och instanser som ger konstfostran.

Värdegrund och allmänna mål för den allmänna lärokursen i musikkonst:
Målet för undervisningen i den allmänna lärokursen i musik är att eleven skall få förutsättningar för att i en trygg miljö och i en god och avspänd atmosfär utöva sitt musikintresse och göra framsteg i sitt musikutövande. Inom ramen för den grundläggande konstundervisningen skapas förutsättningar för ett gott förhållande till musiken och ett självständigt och livslångt musikintresse. Målet är även att främja musikintresset bland vuxna.

Undervisningsmålen utformas utifrån elevernas personliga målsättningar. Tonvikten ligger på musikglädje och elevernas frihet att förverkliga sig själva genom att göra och uppleva. Undervisningen uppgift är att främja elevernas kreativitet och sociala färdigheter.

Undervisningen viktigaste uppgift är att ge eleverna tillfälle att lära sig musik tillsammans och att med hjälp av individuell instrumentundervisning, eller instrumentundervisning i smågrupper (2-5 elever) ge eleverna färdigheter i att musicera tillsammans.

Målet är att utveckla den nationella musikkulturen och slå vakt om dess livskraft genom att ge studerandena en bred allmänbildning inom musiken. Det är också viktigt att samarbeta med andra läroanstalter och instanser som erbjuder musikundervisning eller annan konstundervisning.

2. UNDERVISNINGENS UTGÅNGSPUNKTER

2.1 Synen på lärandet
Lärandet ses som en social process genom vilken individen bygger up kunskaper och färdigheter som skapar en grundval för kulturell samhörighet. Att tillägna sig konst är en långsiktig och helhetsbetonad process som kräver målinriktade studier. Beroende på situationen arbetar eleven under lärarhandledning, i samspel med lärare och grupp, eller självständigt. Läraren/lärarna har en central roll när det gäller att utveckla elevens studiefärdigheter och att skapa en lärmiljö som ger alla elever möjlighet att göra framsteg. Eleven har en aktiv roll i studierna och lärandet. Vid undervisningen beaktas elevens tidigare erfarenheter och den värld han lever i. Undervisningen baserar sig på en undersökande och funktionsinriktad inställning till läroämnet. Arbetssätten väljs så att de hjälper eleven att värdesätta det arbete och de arbetsresultat som presteras av alla medlemmar i gruppen.

2.2 Lärmiljön
Lärmiljön skall stödja elevernas växande och lärande och ge dem tillfälle att uppleva framgångar. En god lärmiljö kännetecknas av ett öppet, positivt och uppmuntrande arbetsklimat.
Lokaler, arbetsredskap och materiel bör erbjuda en god lärmiljö som är trygg i såväl fysiskt och psykiskt som socialt avseende. I lärmiljön bör man beakta att konstnärligt arbete är en långsiktig och tidskrävande process där färdigheterna utvecklas steg för steg.

2.3 Arbetssätt
Eleven uppmuntras att ställa sina egna målsättningar och att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Eleven skall få hjälp med att finna lämpliga arbetsätt och utveckla sin förmåga att studera målinriktat och långsiktigt. Eleven lär sig genom att göra, genom att arbeta planmässigt och genom att utveckla sin förmåga att bedöma sitt eget lärande. Tonvikten i undervisningen ligger på att studera och lära tillsammans.

Deltagarna i stödföreningen Musikerfarsorna r.f. erbjuder genom sin långa och breda erfarenhet på musikens område en möjlighet till mentor-lärlingsförhållande som berikar undervisningen i många avseenden.

3. UNDERVISNINGENS UPPBYGGNAD OCH STUDIERNAS OMFATTNING

3.1 Undervisningens uppbyggnad

Undervisningen är avsedd för barn och unga i åldern 11-19 år. Undervisning kan även ordnas som vuxenundervisning. I utbildningen ingår huvudämnena: instrumentundervisning (enskilt eller i smågrupper), ensemblespelning, musikteori samt musikteknologi. Inom ramen för den grundläggande undervisningen i musikkonst erbjuds följande instrument: Solosång (från 15 år) eller sånggrupp (11-15 år), piano/keyboard, trummor, elgitarr och elbas. I ett senare skede kan även annan instrumentundervisning tillkomma ifall behov därav uppstår.

Elever som antas till den grundläggande konstundervisningen väljer ett huvudinstrument vid antagningen, och får under utbildningstiden 30 minuters instrumentundervisning per vecka. Så snabbt tillräcklig spelfärdighet uppnås skall eleverna även spela tillsammans i grupp (ensemble), minst 60 minuter per vecka. Därutöver ges teoriundervisning och undervisning i musikteknologi. Eleverna skall även delta i något eller några musikprojekt under sin tid i den grundläggande konstundervisningen i musik. Projekten kan arrangeras av Pedersöre medborgarinstitut eller av någon annan arrangör. Tillgodoräknande av studier inom projekt anordnade av andra arrangörer bör godkännas av den egna läraren och rektorn.

Studierna består av 10 studiehelheter av varierande antal block á 25 lektioner. Dessa studier kan avläggas under en tid på 5 – 6 år. Studerandena väljer antingen instrumentundervisning eller sångundervisning. Till studierna antas i första hand elever i ålder 11-16 år. Äldre elever som antas skall beredas möjlighet att slutföra studierna inom ramen för vuxenundervisning.

3.2 Studiernas omfattning

Det antal lektioner som nedan anges för varje studiehelhet skall uppfattas som en miniminivå som bör vara uppnådd för att den allmänna lärokursen skall vara fullgjord.

Instrumentundervisning, enskilt eller i smågrupper	100 lektioner, 4 block
(Alternativt: Sångundervisning	100 lektioner, 4 block)
Ensemblespelning (band)	175 lektioner, 7 block
Musikkännedom	25 lektioner, 1 block
Världsmusik	25 lektioner, 1 block
Musikteori	50 lektioner, 2 block
Musikteknologi, inspelningsteknik	50 lektioner, 2 block
Fritt ackompanjemang, improvisation	25 lektioner, 1 block
Tvärkonstnärlighet	25 lektioner, 1 block
Projekt	25 lektioner, 1 block
Totalt	500 lektioner, 20 block

Ett block kan, på basen av motsvarande studier som eleven fullgjort hos en annan utbildningsarrangör, räknas tillgoda enligt prövning av den egna läraren och rektorn. Det är även möjligt att byta ut ett eller flera block instrumentundervisningen eller sångundervisning till undervisning i ett annat instrument. Ifall eleven fått undervisning i sitt huvudinstrument före antagandet till den grundläggande konstundervisningen i musik kan maximalt 2 block räknas tillgodo, ifall denna undervisning skett efter 10 års ålder. Den egna läraren fattar beslut om tillgodoräknande i samråd med rektor.

Förberedande undervisning, specialundervisning och vuxenundervisning, av valfri längd, som följer denna läroplans allmänna mål samt målen för den allmänna lärokursen, kan även ordnas. För elever i specialundervisning och vuxenundervisning utarbetas individuella läroplaner.

De ovan angivna lektionsantalen för de olika studiehelheterna skall uppfattas som riktgivande, medan lektionsantalet 500 bör uppfyllas för att den allmänna lärokursen skall anses vara fullgjord. Minst 75 % närvaro krävs för att ett block skall kunna räknas tillgodo. Ifall sjukdom eller dylikt medför en större frånvaro, kan utebliven undervisning erhållas under därpåföljande år, eller kompenseras på annat sätt som överenskommes med läraren.

3.3 MÅLSÄTTNINGAR FÖR DE OLIKA STUDIEHELHETERNA

3.3.1 Instrumentundervisning, enskilt eller i smågrupper om 2-5 elever 4 block, 100 lektioner

Undervisningens mål är att ge eleven handledning i att utveckla ett rent och musikaliskt rikt och kreativt uttryck. Till undervisningens mål och centrala innehåll hör att eleven skall
- lära sig hantera instrumentet
- utveckla sin spelteknik
- lära sig läsa noter och spela prima vista
- utveckla sina färdigheter i solospel
- få scenvana och lära sig förmedla sitt musikaliska tänkande till publiken

3.3.2 Sång, 4 block, 100 lektioner.

Sången är ett alternativ till instrumentundervisningen.

3.3.2.1 Körsång, 11-15 år

Syftet är att utveckla elevens röst och förmåga att musicera tillsammans med andra. Till undervisningens mål och centrala innehåll hör att eleven skall
- lära känna sin röst och lära sig röstkontroll
- lära sig sjunga som en del av en större helhet
- lära sig läsa noter för körsång
- känna glädjen av att musicera och uppleva musiken tillsammans med andra

3.3.2.2 Solosång, från 15 år och uppåt

Syftet är att utveckla elevens sångröst på ett mångsidigt sätt. Till undervisningens mål och centrala innehåll hör att eleven skall
- lära känna sin röst och att läsa noter
- lära sig utveckla sin sångröst
- lära sig solistfärdigheter
- lära sig att tolka sånger
- lära sig färdigheter som behövs för att musicera tillsammans med andra
- få erfarenheter av att uppträda och utveckla scenvana

3.3.3 Ensemblespelning (spelning i band); 7 block, 175 lektioner

Eleven får handledning i att sjunga och spela tillsammans med andra och att fungera som medlem av en grupp. Till undervisningens mål och centrala innehåll hör att eleven skall
- lära sig tolka en mångsidig repertoar
- lära att spela tillsammans med andra som en del av en grupp
- utveckla sociala färdigheter och att acceptera varandras olikheter

- få scenvana och utveckla scenfärdigheter
- att även kunna spela ett annat instrument än sitt eget

3.3.4 Musikkännedom; 2 block, 50 lektioner

Eleven får bekanta sig med olika musikepoker och stilarter och får därmed

- lära sig att lyssna koncentrerat på musik
- lära sig att känna igen olika musikstilar inom rockmusiken: ett decennium i gången
- en uppfattning om rockmusikens utveckling och de faktorer som inverkat på den
- en öppen världsbild och förståelse i förhållande till musiken
- lära sig att utnyttja de olika musiktjänster som finns att tillgå
- lära sig att bedöma musik
- göra konsertbesök

3.3.5 Världsmusik

- bekanta sig med olika länders musikstilar och musikhistoria samt att lära känna olika instrument och olika spelsätt.

3.3.6 Musikteori,
del 1, 1 block, 25 lektioner

Tonträffning, notskrivning m.m .

Vid undervisningen av musikteori och tonträffning ligger tonvikten på teoriinlärning genom att göra, spela och sjunga själv. Det övergripande målet är att utveckla notläsningsförmåga. Centrala delområden är rytm, melodi, intervall, skalor och klangfärg. Till undervisningen mål och centrala innehåll hör att eleven skall

- lära sig att läsa noter
- lära sig att kombinera teoriundervisningen med praktiskt musicerande
- lära sig att förstå musikaliska lagbundenheter
- lära sig att strukturera musiken

Musikteori, del 2, 1 block, 25 lektioner

- harmonilära
- lära sig att strukturera musiken
- bekanta sig med notskrivningsprogram

3.3.7 Musikteknologi, inspelningsteknik, 2 block, 50 lektioner

Målet för studierna i musikteknologi är att eleven skall få grundläggande färdigheter i att utnyttja informationsteknologi inom studier och musikutövning. Utöver de grundläggande dator- och internetfärdigheterna får eleven lära sig att arbeta med datorstödd musikproduktion. Till undervisningens mål och centrala innehåll hör att eleven skall

- lära sig att använda datorn i sina studier
- lära sig att använda musikprogram på dator t.ex inspelnings-, produktions- eller notationsprogram
- förstå funktionsprinciperna för musiknotations- och inspelningsprogram
- lära sig utnyttja webbpedagogiska resurser och andra internetbaserade möjligheter
- kunna producera musik med hjälp av datateknik

3.3.8 Fritt ackompanjemang, improvisation; 1 block, 25 lektioner

Målet för undervisningen är att eleven skall lära sig att använda sina instrumentala färdigheter i olika situationer. Till undervisningens mål och centrala innehåll hör att eleven skall

- få färdigheter att uttrycka sina musikaliska tankar och idéer genom improvisering
- lära sig att spela efter ackord och på gehör
- lära sig improvisation och transponering och att frigöra sig från notbildbundet spelande
- lära sig rytmisering och frasering i olika stilar

3.3.9 Projekt

I samband med musikaliska projekt inom medborgarinstitutet, eller någon annan arrangör, får eleven lära sig att

- vara med om praktiska arrangemang för att sätta upp en konsert eller musikal eller liknande
- vara med i uppförandet och öva musikproduktion för en konsert, musikal eller liknande

3.3.10 Tvärkonstnärlighet

Målet för studierna i tvärkonstnärlighet är att göra musikundervisningen mångsidigare och hjälpa eleven att bredda sin konstförståelse. Målet är att eleven skall

- bekanta sig med en annan konstform
- lära sig metoder för att kombinera musiken med denna konstform till en helhet
- sätta sig in i grunderna för denna konstform, såsom konstformens historia, bakgrund och grundläggande teknik samt grundläggande terminologi
- i mån av möjlighet göra studiebesök till t.ex. konstutställningar, teater-, dansföreställningar eller själv delta i produktionen av en sådan

4. INDIVIDUALISERING AV LÄROKURSEN OCH UNDERVISNINGEN

Läroplanens mål kan individualiseras så att de motsvarar elevens förutsättningar, om elevens på grund av funktionsnedsättning, sjukdom eller därmed jämförbar orsak inte kan studera enligt läroanstaltens läroplan. En förutsättning för att individuell läroplan utarbetas är att eleven bedöms kunna tillgodogöra sig undervisningen i sådan grad att det är ändamålsenligt att eleven deltar i undervisningen. I sådana fall utarbetas för eleven en individuell studieplan i vilken fastställs studiernas mål och längd, undervisningens genomförande, behövliga stödåtgärder och eventuella prestationer.

Om tillgodoräknandet av tidigare motsvarande studier, eller studier hos annan arrangör under studietiden, besluter rektor i samråd med den egna musikläraren.

5. ELEVANTAGNING

Den grundläggande musikundervisningen riktar sig till elever i åldern 11-19 år. Till nya studieplatser antas elever i åldern 11-17 år. Om någon påbörjar sina studier så sent att de inte har möjlighet att fullgöra läroplanen innan de fyllt 19 år skall de ges möjlighet därtill inom ramen för institutets vuxenundervisning.

Studieplatser inom den grundläggande konstundervisningen med inriktning rytm-, pop- och rockmusik annonseras ut i samband med att institutet startar nytt läsår eller ny termin. Information om lediga platser kan även gå ut via skolorna i Pedersöre. Elever antas i anmälningsordning.

6. BEDÖMNING

Bedömningens syfte är att främja elevernas framgång i studierna. Bedömningen skall ges i en positiv och uppmuntrande anda och hjälpa eleven att ställa upp egna mål. Till en mångsidig, fortlöpande bedömning hör olika former av feedback samt handledning i självvärdering. Eleven skall få verbal respons på sitt arbete och sina prestationer i muntlig och/eller skriftlig form under hela utbildningen. Eleven skall även föra en inlärningsdagbok under hela sin studietid, och tillsammans med läraren göra en självvärdering av sina framsteg under året med inlärningsdagboken som grund. Institutet skall se till att en matrikel över studierna (avlagda studieprestationer, fullgjorda block och ev. läraromdömen) för var och en elev upprätthålls.

7. BETYG

Eleven får avgångsbetyg från den grundläggande konstundervisningens allmänna lärokurs efter att ha fullgjort alla studiehelheter. Alla studiehelheter som eleven har fullgjort skall antecknas i avgångsbetyget.

Eleven skall på begäran ges intyg över fullgjorda studiehelheter.

Avgångsbetyget skall innehålla:
– utbildningsanordnarens och läroanstaltens namn
– uppgifter om den konstform och de studier som avgångsbetyget avser
– elevens namn och födelsetid
– uppgifter om studiernas längd (antal år)
– uppgifter om de studiehelheter som eleven fullgjort och antalet undervisningstimmar inom dessa studiehelheter (som beräkningsgrund används en 45 minuters lektion)
– rektorns underskrift och läroanstaltens stämpel
- uppgifter om den lagstiftning som utbildningen grundar sig på
- datum för kommunens beslut om godkännande av läroplanen
- omnämnande att den grundläggande konstundervisningens allmänna lärokurs består av minst tio studiehelheter
- omnämnande att utbildningen har genomförts enligt de av Utbildningsstyrelsen fastställda grunderna för läroplanen för den grundläggande konstundervisningens allmänna lärokurs 2005.'
- Därutöver kan i betyget nämnas ifall eleven har fullgjort någon särskilt meriterande prestation.